

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 12/10/2018

Adam Bodnar

II.511.1613.2014.MK

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Prokurator Generalny

Szanowny Panie Ministrze

Od wielu lat w zainteresowaniu Rzecznika Praw Obywatelskich pozostaje problematyka dotycząca zgodności z Konstytucją art. 87 § 3 w zw. z art. 302 § 3 Kodeksu postępowania karnego w zakresie, w jakim wyłączona jest sądowa kontrola orzeczeń prokuratora w przedmiocie odmówienia dopuszczenia w postępowaniu przygotowawczym pełnomocnika osoby niebędącej stroną. W sprawie tej kierowane były wystąpienia do Ministra Sprawiedliwości (por. m.in. wystąpienie z dnia 15 września 2014 r., którego kopię załączam). W wystąpieniu tym wskazane zostało w szczególności, że odmowa dopuszczenia przez prokuratora do udziału w postępowaniu przygotowawczym pełnomocnika osoby nie będącej stroną mieści się w pojęciu sprawy na gruncie art. 45 ust. 1 Konstytucji, a także ingeruje w konstytucyjnie chronione prawa i w tym stanie rzeczy winien mieć zastosowanie, na zasadzie art. 77 ust. 2 Konstytucji, zakaz zamykania drogi sądowej w przypadku wydania przez prokuratora decyzji na podstawie art. 87 § 3 k.p.k., tym bardziej, że decyzja ta wydawana jest w oparciu o ocenne przesłanki. Argumenty podniesione w powołanym wystąpieniu zachowują na aktualności.

Minister Sprawiedliwości w piśmie z dnia 17 października 2014 r. poinformował, że w dniu 24 września 2014 r. zwrócił się do Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego z prośbą o wydanie opinii w powyższej kwestii, natomiast w piśmie z dnia 13 maja 2015 r. (DL-III-072-9/15/1) wskazał, że Komisja Kodyfikacyjna Prawa Karnego wydała opinię, w której poparła stanowisko Rzecznika w tej sprawie. W tym stanie rzeczy ówczesny Minister Sprawiedliwości przyjął argumenty Rzecznika Praw Obywatelskich co do konieczności podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do nowelizacji przepisu art. 87 k.p.k. w zakresie wprowadzenia sądowej kontroli decyzji prokuratora w przedmiocie odmowy dopuszczenia do udziału w postępowania

pełnomocnika osoby nie będącej stroną, a zmiana ta, jak wskazał Minister Sprawiedliwości, miała być wzięta pod uwagę przy pracach nad kolejną nowelizacją Kodeksu postępowania karnego (kopię ww. pisma MS oraz opinii KKPK z dnia 12 grudnia 2014 r. załączam).

Niestety, do dnia dzisiejszego nie nastąpiły pożądane i zapowiedziane zmiany.

Popierając argumenty podniesione dotychczas w tej sprawie, wskazać jednocześnie wypada, że art. 87 § 3 k.p.k. w zw. z art. 302 § 3 k.p.k. może dodatkowo naruszać postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (DZ. U. UE z 2013 r. L 294/1). Prawo dostępu do profesjonalnego pełnomocnika winno bowiem przysługiwać również osobom innym niż podejrzani lub oskarżeni (por. art. 2 ust. 3 dyrektywy), a odpowiednim i skutecznym środkiem naprawczym w przypadku naruszenia ich praw w tym zakresie (por. art. 12 dyrektywy) powinno być, w moim przekonaniu, zażalenie do sądu.

Podkreślić również wypada, że problematyka ta stała się przedmiotem postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym w sprawie ozn. sygn. SK 44/15, jednakże Trybunał postanowieniem z dnia 6 czerwca 2018 r. umorzył z przyczyn formalnych postępowanie w sprawie.

Mając na względzie powyższe zwracam się do Pana Ministra z prośbą o dokonanie analizy przedmiotowej problematyki i rozważenie podjęcia zmian we wskazanym zakresie, a także o poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku w sprawie.

Z wyrazami szacunku

Zał. 2